

ΣΟΦΙΑ ΒΟΪΚΟΥ

ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ 150.000 ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Η πόλη που δακρύζει

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ:
10.000 ΑΝΤΙΤΥΠΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η πόλη που δακρύζει**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Σοφία Βόικου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ελένη Γεωργοστάθη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Νέλλυ Βασιλείου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερόσινα Λαδοπούλου, Ραλλού Ρουχωτά

© Σοφία Βόικου, 2017
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: aleknext/shutterstock
Preve Beatrice/123rf, Iakov Kalinin /123rf
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2017

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2017, 10.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2301-2
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2302-9

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΣΟΦΙΑ ΒΟΪΚΟΥ

Η πόλη
που
δακρύνει

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ ΒΟΪΚΟΥ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Το κόκκινο σημάδι, 2009

Το ταξίδι της φωτιάς, 2011

Πικρό γλυκό λεμόνι, 2012

Στη σκιά του Αυγερινού, 2013

Το μυστικό της καταιγίδας, 2014

Ψίθυροι του βαρδάρη, 2016

*Στον Σάκη, το άλλο μου μισό.
Στον Δημήτρη, στην Αφροδίτη και στη Βίκη,
που είναι το μέλλον.*

ΜΕΡΟΣ Ι

Que c'est triste Venise
Au temps des amours mortes
Que c'est triste Venise
*Quand on ne s'aime plus**

ΣΑΡΑ ΑΖΝΑΒΟΥΡ, «*Que c'est triste Venise*»

* Πόσο θλιμμένη είναι η Βενετία/ όταν ο έρωτας έχει πεθάνει,/ πόσο θλιμμένη είναι η Βενετία/ όταν δεν είμαστε πλέον ερωτευμένοι...

Ενα. Δύο. Τρία.

Στο τρίτο μελωδικό σφύριγμα, η Ιρένε πετάχτηκε από το κρεβάτι της και άνοιξε το παράθυρο. Η μέρα δεν είχε χαράξει ακόμα. Η μυρωδιά της πόλης γέμισε το δωμάτιο. Υγρασία. Παλιοκαιρισμένη υγρασία. Η Ιρένε ανέπνευσε βαθιά και το βλέμμα της γύρεψε τη γνώριμη φιγούρα. Είδε τον Άντζελο τυλιγμένο στο μακρύ μαύρο πανωφόρι του. Το φεγγάρι λειψό, ίσα μια μικρή παρένθεση, με δυσκολία περνούσε το ελάχιστο φως του μέσα από τα πυκνά σύννεφα. Τα ήρεμα νερά του καναλιού παρέμεναν σκοτεινά και μόνο ένα εξασκημένο ανθρώπινο μάτι που είχε ζήσει όλη του τη ζωή σ' αυτή την ξεχασμένη γωνιά της Βενετίας θα μπορούσε ν' αποφύγει τα γλιτσερά σκαλιά δίπλα στη μικρή γέφυρα.

Ο Άντζελο, πριν καν σφυρίξει την πρώτη φορά, με μια απλή «ψαλιδιά», είχε δέσει το πλεούμενό του στον μισοσαπισμένο στύλο που ξεπρόβαλλε μέσα από το νερό. Ένα πλεούμενο παράξενο, όπως και ο ίδιος ο καπετάνιος του, μια περίεργη γόνδολα, δίχως καρίνα φυσικά, μ' ένα λούστρο μαύρο, που είχε ξεθωριάσει από την πολυκαιρία, δίχως χρυσές φιοριτούρες και στο-

λίδια, μ' ένα σέλιμα* ετοιμόρροπο, που κανείς σώφρων άνθρωπος δε θα καθόταν επάνω του. Στο εσωτερικό του δεν υπήρχαν ούτε κόκκινα βελούδα ούτε απλά καθίσματα, παρά μόνο πισσαρισμένα μπαλώματα, για να εμποδίζουν το βρόμικο νερό της λιμνοθάλασσας να εισχωρήσει σε τούτο το παράξενο σκαρί και να βρέξει το πολύτιμο εμπόρευμα που κουβαλούσε.

Ξεχώριζε η φιγούρα της Ιρένε μέσα σ' αυτό το μαύρο σκηνηκό, βγαλμένο θαρρείς από μια άλλη, σκοτεινή εποχή. Το λευκό νυχτικό της, που μύριζε μαλακτικό με άρωμα θαλάσσιας αύρας, θα τραβούσε την προσοχή οποιουδήποτε περαστικού. Όχι όμως του Άντζελο. Ήξερε πως η μικρή τον παρακολουθούσε. Αλλά δεν τον ενοχλούσε. Στην πραγματικότητα, δεν παρακολουθούσε εκείνον αλλά τις κινήσεις του. Ήθελε να είναι σίγουρη πως το εμπόρευμα θα παραδιδόταν στην ώρα του, στην προκαθορισμένη του θέση, δίχως να έχει υποστεί καμία αλλοίωση από τη σκόνη, τα τρωκτικά που τριγυρνούσαν ελεύθερα το βράδυ ή, ακόμα χειρότερα, από τον μεγαλύτερο εφιάλτη κάθε βιβλιόφιλου, το νερό.

Πήδηξε στη στενή λωρίδα γης και τα πάνινα παπούτσια του προσγειώθηκαν μαλακά πάνω στις πέτρες. Έσκυψε και σήκωσε το κιβώτιο από φτηνό ξύλο με την τεράστια φωσφοριζέ επιγραφή «FRAGILE**». Οι κινήσεις του ήταν γρήγορες και σίγουρες, δείγμα πως τις είχε ξανακάνει πολλές φορές στο παρελθόν. Είχε φορέσει την κουκούλα του για να κρύψει το πρόσωπό του από τους ανθρώπους, όμως ήξερε πως η Ιρένε ήταν παιδί διακριτικό και δε θα εκβίαζε μια συνάντηση μαζί του.

Το κιβώτιο ήταν αρκετά βαρύ. Ταλαντεύτηκε λίγο μέχρι να

* Το κάθισμα του κωπηλάτη.

** ΕΥΘΡΑΥΣΤΟ.

το ζυγίσει και να το κρατήσει σταθερά στα χέρια του. Το εμπόρευμα γέμιζε κάθε σπιθαμή του. Δεν παλαντζάρισε καθόλου. Μεγάλη παραγγελία. Φυσικό ήταν. Πλησίαζε το Καρναβάλι. Οι λιγοστοί δρόμοι και τα αμέτρητα κανάλια της Βενετίας θα ασφυκτιούσαν για μία ακόμη φορά από ξένους τουρίστες που γύρευαν να ζήσουν το παραμύθι – μόνο που κανείς δεν τους είχε πει πως τα αναγεννησιακά παραμύθια δεν είχαν καλό τέλος.

Ακούμπησε το κιβώτιο μπροστά στη μικροσκοπική βιτρίνα, αφήνοντας ελεύθερη την είσοδο. Έχωσε τη μύτη του παπουτσιού του στο σκαλάκι της πόρτας και η λαξευτή πέτρα βγήκε με ευκολία. Έσκυψε και πήρε το δερμάτινο πουγκί που κρυβόταν στην εσοχή. Το κούνησε. Ο πνιχτός μεταλλικός ήχος μαρτυρούσε πως τα νομίσματα ήταν πολλά και το πουγκί γεμάτο. Δεν είχε καμία αμφιβολία. Η μικρή ποτέ δεν τον είχε απογοητεύσει. Για πρώτη φορά εκείνο το χάραμα, ένα αμυδρό χαμόγελο αναδύθηκε στο βλογοσκομμένο πρόσωπό του. Έβαλε το πουγκί στην τσέπη του κι έβγαλε ένα άλλο, πανομοιότυπο, κατασκευασμένο από ακριβό μαροκινό δέρμα. Μόνο που ήταν άδειο. Το έβαλε εκεί απ' όπου είχε πάρει το προηγούμενο, τοποθέτησε από πάνω την πέτρα που είχε βγάλει και βεβαιώθηκε πως είχε φωλιάσει καλά στη θέση της, ώστε κανείς ανύποπτος πελάτης να μην αντιληφθεί πως κρυβόταν κάτι από κάτω.

Γρήγορα κι αθόρυβα, όπως ακριβώς είχε έρθει, επέστρεψε στο σκαρί του, έλυσε τον πρόχειρο κόμπο, άδραξε με το αριστερό του χέρι το μεγάλο κουπί, το βύθισε με αποφασιστικότητα στον λασπωμένο βυθό και χάθηκε στο σκοτάδι. Τη στιγμή που ετοιμαζόταν να στρίψει στο μικρό κανάλι που θα τον οδηγούσε στη λιμνοθάλασσα, σήκωσε ψηλά το δεξί του χέρι και τότε φάνηκαν τα μακριά, λεπτά του δάχτυλα.

Η Ιρένε τού ανταπέδωσε τον χαιρετισμό, έκλεισε το παράθυρο κι έτρεξε προς τις σκάλες. Τα ξυπόλυτα πόδια της δεν προξένησαν κανέναν τριγμό στα ξύλινα, παλιοκαιρισμένα σκαλοπάτια. Ο παππούς της μπορούσε να συνεχίσει ανενόχλητος τον μακάριο ύπνο του.

Η Ιρένε άνοιξε ξανά την πόρτα του βιβλιοπωλείου στις δέκα το πρωί ακριβώς. Αν και Ιταλίδα, στο καθημερινό πρόγραμμά της λειτουργούσε ως αυθεντική Αγγλίδα. Έμοιαζε με καλοκουρδισμένο ρολόι. Ο ήχος από το καμπανάκι χάθηκε κάτω από τους θορύβους του πρωινού: τη Ρομπέρτα που τραγουδούσε καθώς ετοιμάζε τα νόστιμα πανίνι της, τη γρια-Σιλβάνα που άνοιγε τα παντζούρια κι έσερνε την καρέκλα της μπροστά στο παράθυρο για να χαζεύει την κίνηση, τον Πάμπλο που έπινε τον τρίτο καφέ της ημέρας και γκρίνιαζε στους γείτονες γιατί οι τουρίστες προτιμούσαν τις φθηνές κινέζικες απομιμήσεις από παπιέ μασέ κι όχι τις γνήσιες δερμάτινες μάσκες που κατασκεύαζε ο ίδιος σύμφωνα με τη βενετσιάνικη παράδοση, τα φωτογραφικά κλικ των αγουροξυπνημένων Αμερικανών και Γιαπωνέζων τουριστών που απαθανάτιζαν ό,τι έβρισκαν μπροστά τους.

Το βιβλιοπωλείο της Ιρένε έβλεπε στο μικρό κανάλι. Στην πραγματικότητα, δεν υπήρχε δρόμος, παρά μια ελάχιστη γραμμή γης, η οποία εξαφανιζόταν με την πρώτη παλίρροια. Ήταν ένα πέρασμα άγνωστο στους τουρίστες, αφού δε βρισκόταν ούτε κοντά στην πλατεία του Αγίου Μάρκου ούτε στη γέφυρα του Ριάλτο ούτε σε κάποιο άλλο από τα συνηθισμένα αξιοθέατα που ανέφεραν οι τουριστικοί οδηγοί. Όσοι περνούσαν από εκεί ήταν συνήθως οι λιγοστοί κάτοικοι της περιοχής ή άνθρωποι που εί-

χαν περιέργες συναλλαγές κάτω από την παλιά γέφυρα ή ελάχισταί τολμηροί τουρίστες που είχαν εγκαταλείψει ξεναγούς και βιβλία για να ανακαλύψουν μόνοι τους τη μαγεία της Γαληνοτάτης.

«Μπουοντζόρνο α τούτι!»* φώναξε η Ιρένε προτού χαθεί στη σκοτεινιά του βιβλιοπωλείου, μια σκοτεινιά μόνιμη, που δημιουργούσε το απέναντι παλάτσο. Ούτε οι ακτίνες του ήλιου ούτε οι εσωτερικές λάμπες πυράκτωσης κατάφεραν να διώξουν το σκοτάδι που επικρατούσε.

Το βιβλιοπωλείο δεν ανήκε στην Ιρένε. Πώς θα μπορούσε άλλωστε ένα κορίτσι που μόλις είχε κλείσει τα οχτώ του χρόνια να έχει στην κατοχή του ένα από τα παλαιότερα βιβλιοπωλεία της Βενετίας; Ιδιοκτήτης του ήταν ο σινιόρε Φραντσέσκο, ο οποίος καταγόταν από γενιά που είχε εκλέξει δόγηδες της Σερενίσιμα, είχε αραγμένες εμπορικές αρμάδες στο βυζαντινό λιμάνι της Κωνσταντινούπολης, είχε δικό της στασίδι στο παρεκκλήσι του Αγίου Μάρκου, είχε... Είχε. Γιατί απ' όλη αυτή τη μακραίωνη οικογενειακή ιστορία είχαν μείνει πλέον ελάχιστα στον σινιόρε Φραντσέσκο: δυο μικρά δωμάτια κι ένα κοινόχρηστο μπάνιο σ' ένα ερειπωμένο παλάτσο, ένα παλιό βιβλιοπωλείο, αθέατο στα μάτια των περαστικών, κι ένας θυρεός μ' έναν κρίνο και μια περγαμηνή, απομεινάρι των περασμένων μεγαλείων της οικογένειάς του. Κι ένα κομμένο πόδι. Αλλά αυτό ήταν μια άλλη ιστορία. Α! και η Ιρένε. Γιατί ο σινιόρε Φραντσέσκο ήταν ο παππούς της. Ο πατέρας της μητέρας της. Της μητέρας της που δεν υπήρχε πια. Ήταν όμως και πεθερός του πατέρα της. Ούτε ο πατέρας της υπήρχε πια. Υπήρχε, ευτυχώς, η μεγάλη ελαιογραφία, κορνιζαρισμένη σε ξύλο τριανταφυλλιάς, κρεμασμένη

* Καλημέρα σε όλους!

πάνω από το εδώ και καιρό σβησμένο τζάκι για να μην ξεχνάει η Ιρένε τα πρόσωπά τους. Για να θυμάται πως και η ίδια είχε προέλθει από την ένωση δύο ανθρώπων, πως είχε μεγαλώσει σε μια φιλόξενη γυναικεία μήτρα και πως τα πρώτα μάτια που αντίκρισε όταν γεννήθηκε ήταν εκείνα του πατέρα της κι όχι τα γεμάτα καταρράκτη του παππού της.

Το κορίτσι άγγιξε το ξύλινο κουτί. Πήδηξε, το χτύπησε απαλά με το χέρι της και περίμενε.

«Μπουοντζόρνο!» του είπε με την κελαρυστή φωνή της. Έσκυψε κι ακούμπησε το δεξί της αυτί πάνω του. Οι σφιχτοδεμένες κοιτίδες της δεν έδειχναν να την ενοχλούν. «Δε μου μιλάτε, ε;» ρώτησε σαν να μάλωνε παλιούς γνώριμους. Χαμογέλασε. «Καλά, δεν πειράζει. Όλα ντρέπονται όταν έρχονται. Γρήγορα όμως θα γίνουμε φίλοι. Έτσι δεν είναι;»

Δεν έδειξε να περιμένει απάντηση. Πήδηξε ξανά και κατευθύνθηκε προς το βάθος του μαγαζιού.

«Μπουοντζόρνο! Μπουοντζόρνο!» γυρνούσε το κεφάλι της δεξιά κι αριστερά καθώς προχωρούσε. Στον τελευταίο πάγκο, τον αγαπημένο της, η Ιρένε έστειλε ένα φιλί. Κάθε άνθρωπος, μικρός ή μεγάλος, έχει τις αδυναμίες του. Όσο κι αν προσπαθείς να τις κρύψεις, πάντα υπάρχει μια ανεπαίσθητη κίνηση, ένα βλεφάρισμα του ματιού, ένα τρέμουλο των χειλιών, ένα σφίξιμο του χεριού που δηλώνουν αυτή την κρυμμένη αδυναμία. Σταμάτησε μπροστά στο μεγαλύτερο πακέτο, σ' αυτό που δέσποζε με τον όγκο του ανάμεσα στα υπόλοιπα.

«Ήρθαν καινούργια φιλαράκια!» του ψιθύρισε. «Να τα κάνεις να νιώσουν άνετα!»

Άνοιξε το πρώτο συρτάρι του σκαλιστού γραφείου. Έβγαλε από μέσα ένα κατσαβίδι κι ένα σφυρί. Φάνταζαν παράταιρα μεγάλα στα μικρά της χέρια, αλλά εκείνη δεν έδειχνε να δυσανασχετεί. Τραγουδώντας και χοροπηδώντας, βρέθηκε μπροστά στο κιβώτιο και, με γρήγορες και σίγουρες κινήσεις, το άνοιξε. Στάθηκε από πάνω του και κοίταξε τα βιβλία που υπήρχαν μέσα. Όμορφα τοποθετημένα, χωρισμένα με λεπτό χαρτί για να μην πληγώνει το ένα το άλλο.

Η Ιρένε πήρε βαθιά ανάσα. Άφησε τη μυρωδιά των φρεσκοφερεμένων βιβλίων να κυριεύσει τη μύτη της. Τρεμόπαιξε τα μάτια της απορημένη. Ξαναμύρισε. Πολλές ανάκατες μυρωδιές. Μπερδεμένες. Η μία πάνω στην άλλη. Η μία κάτω από την άλλη. Σε μια μάχη μεταξύ τους ποια θα επικρατήσει. Καμία όμως δε φαινόταν να υπερτερεί. Η γλυκιά μυρωδιά της εξωπικής βανίλιας ανακατευόταν με το βαρύ άρωμα του καπνού, και η ξινή οσμή του λεμονοκυπάρισσου με την αποπνικτική μυρωδιά της μούχλας.

«Μπέρδεμα!» μονολόγησε αποκαρδιωμένη.

Μόνο για μια στιγμή τα μάτια της σκοτείνιασαν. Αμέσως όμως χαμογέλασε. Όποιος την παρατηρούσε θα έβλεπε ένα κοριτσιότικο πρόσωπο με σφιχτοδεμένες μαύρες κοτσίδες, με μεγάλα καστανά μάτια και μ' ένα τεράστιο χαμόγελο να στολίζει ένα παιδικό στόμα από το οποίο έλειπαν τα δύο μπροστινά δόντια.

«Θα το ξεδιαλύνουμε!» είπε αποφασιστικά κι άρχισε να βγάζει ένα ένα τα βιβλία από το κουτί. Τα ακούμπησε σ' ένα μεγάλο δρύινο τραπέζι. Το ένα πάνω στο άλλο, το ένα δίπλα στο άλλο. Τρεις σειρές, από δέκα βιβλία η καθεμιά. Τριάντα βιβλία η σημερινή παραγγελία.

Τα μάτια της μισόκλεισαν, σημάδι πως είχε θυμώσει.

«Του έχω πει πως ποτέ δεν παραγγέλνουμε τριάντα βιβλία...

Τριάντα... Καταραμένος αριθμός... Τόσο κόστισε η προδοσία του Ιησού... Τόσοι και οι πύργοι που έστησαν οι πρόγονοι του Ρωμύλου στη Ρώμη... Στα τριάντα αλλάζουν όλα... αρχίζει το κήρυγμα ο Βαπτιστής, βασιλεύει ο Δαβίδ, βγαίνει από τη φυλακή ο Ιωσήφ, χάνεται η μάνα σου...» επανέλαβε τα λόγια του παππού της. «Τριάντα... Τόσες φορές καταράστηκε τον αριθμό και πάλι τριάντα βιβλία παρήγγειλε».

Ξεφύσηξε απογοητευμένη. Άφησε τα βιβλία πάνω στο τραπέζι και ξεκίνησε για την καθημερινή της ρουτίνα: σκούπισμα το πάτωμα, πλύσιμο τα τζάμια, ξεσκόνισμα...

Με τα νέα βιβλία θα ασχολιόταν αργότερα, όταν θα άκουγε τον σινιόρε Φραντσέσκο να διασχίζει τη μικρή γέφυρα.

Ο ήλιος είχε φτάσει ψηλά κι ο σινιόρε Φραντσέσκο βρισκόταν ακόμα στο κρεβάτι του. Δεν ήταν πως αργούσε να ξυπνήσει. Ούτε πως είχε παρακοιμηθεί. Το ζήτημα ήταν αν είχε καταφέρει να κοιμηθεί. Ο ύπνος του εδώ και χρόνια λιγοστός. Και δύσκολος. Λένε πως, όσο μεγαλώνεις, πλησιάζοντας τον θάνατο, δεν κοιμάσαι πολύ. Θέλεις να ζήσεις στο έπακρο τις στιγμές που σου μένουν. Με τη σοφία που τα χρόνια σου έχουν προσθέσει, θέλεις να πετάξεις τα περιττά βαρίδια και να επικεντρωθείς στα σημαντικά.

Ο σινιόρε Φραντσέσκο θα είχε ακολουθήσει τον δρόμο του Χάροντα πολλά χρόνια πριν εάν δεν υπήρχε στη ζωή του η μικρή Ιρένε. Δεν τον φοβόταν τον θάνατο, περισσότερο τον έβλεπε σαν λύτρωση από τους πόνους που τον ταλαιπωρούσαν. Όμως ήξερε πως έπρεπε να υπομείνει αγόγγυστα τη ζωή που του απέμενε. Με κάποιον κόπο επιπλέον, ίσως να κέρδιζε και λίγα χρόνια παραπάνω, μέχρι η Ιρένε να μεγαλώσει και να μπορεί να συντηρήσει μόνη τον εαυτό της. Όχι πως δε διαχειριζόταν καλά το βιβλιοπωλείο. Η αλήθεια είναι πως τα κατάφερε πολύ καλύτερα από τον ίδιο, που είχε μείνει κουτσός και σχεδόν τυ-

φλός. Όμως ήταν ακόμη μικρή για να δίνει τις παραγγελίες, κι όση εμπιστοσύνη κι αν είχε εκείνος στον Άντζελο, δεν μπορούσε να αφήσει την τύχη του μαγαζιού στις βιβλιοφιλικές προτάσεις του άλλοτε φίλου του.

Για χάρη της Ιρένε, ο σινιόρε Φραντσέσκο είχε μεταμορφωθεί σ' έναν επιτυχημένο ηθοποιό που θα τον ζήλευαν οι μεγαλύτεροι πρωταγωνιστές της κομέντια ντελ άρτε. Δεν έπαιζε όμως τον ρόλο του γερο-τσιγκούνη Πανταλόνε, κι ας του ταίριαζε εμφανισιακά λόγω των ρυτίδων, της μυτερής του γενειάδας και της γαμπής του μύτης. Έπαιζε τον τεμπέλη παππού, που λάτρευε τον ύπνο και κοιμόταν με τις ώρες για να βλέπει τα αγαπημένα του όνειρα. Όμως τα δικά του όνειρα είχαν σβηστεί από καιρό και είχαν απομείνει μόνο οι εφιάλτες. Άλλος ένας λόγος για να αποφεύγει τον ύπνο. Οι εφιάλτες που παραμόνευαν και, μόλις έκλεινε τα μάτια του, τον επισκέπτονταν άγριοι κι απαιτητικοί, δίχως να σέβονται την προχωρημένη του ηλικία και την ασθενική του κράση.

Πράγματι ήταν καλός ηθοποιός. Το παραδεχόταν και ο ίδιος. Η μικρή δεν είχε καταλάβει ποτέ το τέχνασμά του, την προσποίηση του πως κοιμόταν βαριά. Ροχάλιζε τόσο φυσικά, ξεφυσούσε ρυθμικά και πρόσεχε ν' αφήνει το λιπόσαρκο αριστερό του χέρι να πέφτει ελαφρά έξω από τα βαριά σκεπάσματα. Φρόντιζε να στριφογυρίζει αραιά και πού, να ξεροβήχει στον δήθεν ύπνο του κι ενίοτε να παραμιλάει σε μια γλώσσα ακατάληπτη.

Άκουγε κάθε κίνηση της εγγονής του. Με κόπο συγκρατούσε το χαμόγελό του όταν εκείνη κατέβαινε σαν αερικό τις σκάλες για να μην τον ξυπνήσει. Μόλις αντιλαμβανόταν πως η Ιρένε είχε φτάσει στο τελευταίο σκαλί, ο σινιόρε Φραντσέσκο έφτανε στο απόγειο του ερμηνευτικού του ταλέντου. Έπαιρνε μια

βαθιά ανάσα, σούφρωνε τα χείλη του, άφηνε ένα βογκητό κι ύστερα ξεκινούσε ένα ροχαλητό μακρόσυρτο, όμοιο με μοιρολόι. Μόνο τότε η μικρή σιγουρευόταν πως ο παππούς της συνέχιζε να κοιμάται βαριά κι έκλεινε πίσω της απαλά την πόρτα.

Εκείνο τον ανεπαίσθητο θόρυβο περίμενε ο ίδιος. Εκείνο το κλακ καθώς το γλωσσίδι έμπαινε στην κλειδωνιά. Τότε μπορούσε να πετάξει από πάνω του τα ρούχα του ρόλου του: τα κίτρινα υποδήματα, το κόκκινο κολλητό παντελόνι, το μαύρο παλτό του Πανταλόνε, και να ξαναγίνει ο ταλαιπωρημένος σιινόρε Φραντσέσκο, με το γελοίο λευκό μακρύ νυχτικό, που, σαν παρωδία, έμοιαζε με το λευκό νυχτικό της Ιρένε. Απελπισμένος, είχε αναγκαστεί να προδώσει τις αγαπημένες του μεταξωτές πιτζάμες γιατί το χωλό του πόδι ασφυκτιούσε μέσα στο μακρύ μπατζάκι. Η αξιοπρέπειά του είχε θυσιαστεί στον βωμό της άνεσής του.

Εκείνο το ανεπαίσθητο κλακ, λοιπόν, ισοδυναμούσε με το κουδούνι του θεάτρου που σήμαινε το τέλος της καθημερινής παράστασης. Μπορούσε να ξαναγίνει έστω και για λίγο ο εαυτός του. Εκείνος ο ταλαιπωρημένος γέρος, με τους φρικτούς πόδους σε όλο του το κορμί, με το μισερό πόδι που δεν το είχε ακόμα αποδεχτεί, με τις ενοχές που του τριβέλιζαν το μυαλό. Μόνο αυτά τα πρωινά που στεκόταν μόνος κι αβοήθητος στο μεγάλο του κρεβάτι άφηνε τον εαυτό του ελεύθερο να βογκήξει όπως τόσο πολύ επιθυμούσε όλο το βράδυ. Κρατούσε τα παράθυρα κλειστά, από φόβο μήπως τα αγκομαχητά του φτάσουν μέχρι απέναντι, στο βιβλιοπωλείο. Η πονεμένη του φωνή ηχούσε παράξενα δυνατή σε σχέση με το γερασμένο του σώμα. Τις μέρες που η υγρασία αποφάσιζε να τον κάνει να υποφέρει ακόμα περισσότερο, έβαζε δυνατά την *Τραβιάτα* στο πικάπ –ποτέ δεν

καταδεχόταν την ευτέλεια του ψηφιακού ήχου– και, μαζί με τις κορόνες και τις άριες, άνοιγε το στόμα του διάπλατα κι άφηνε ελεύθερες τις ζωώδεις κραυγές του. Και, σαν ξέμενε από κραυγές, αισθανόταν πως ο πόνος υποχωρούσε και πως μπορούσε επιτέλους και ο ίδιος να αποχωριστεί το κρεβάτι του.

Ο ήλιος είχε ανέβει ψηλά, όμως οι ακτίνες του δεν έφταναν ως το σκοτεινό δωμάτιο. Τα σύννεφα ήταν πυκνά. Οι πόνοι δεν τον είχαν εγκαταλείψει όλο το βράδυ. Είχε χρειαστεί ώρα πολλή για να μπορέσει να ανοίξει τα δάχτυλά του χωρίς να κινδυνεύει να πληγώσει τις αρθρώσεις του. Σημάδι πως μέσα στη μέρα θα το γυρνούσε σε βροχή.

«Αρθρίτις», μουρμούρισε. «Μαζί με τη φιλοσοφία, τη γεωμετρία και την ψυχολογία, οι Έλληνες μας κληροδότησαν και την αρθρίτιδα. Μαζί με τις επιστήμες, και τις ασθένειες. Αυτή η μανία τους να τα έχουν όλα σε ισορροπία. Μέτρον άριστον. Μα κανείς δεν τους είπε πως η μαγεία βρίσκεται στην απόκλιση;»

Καθισμένος στο ψηλό κρεβάτι του, με τα άτριχα πόδια του να αιωρούνται αρκετούς πόντους πάνω από το πάτωμα, σκέφτηκε για μία ακόμη φορά πως ίσως θα έπρεπε να αλλάξει κρεβάτι. Δυσκολευόταν απίστευτα να κατέβει, και το σκαμνί που χρησιμοποίησε ως αυτοσχέδιο σκαλοπάτι ήταν επικίνδυνο. Κινδύνευε ανά πάσα στιγμή να παραπατήσει, να γυρίσει το σκαμνί ανάποδα και να βρεθεί φαρδύς πλατύς στο πάτωμα. Το γεγονός πως θα τον έβρισκαν σε κάποια γελοία θέση, με τα πόδια ανοιχτά, το νυχτικό ανεβασμένο μέχρι τη μέση και το παλιομοδίτικο σώβρακό του σε κοινή θέα, καθόλου δεν τον ενοχλούσε. Ήταν σίγουρος όμως πως τα εύθραυστα κόκαλά του δε θα

άντεχαν την πτώση και θα γέμιζαν κατάγματα. Μικρά και μεγάλα κατάγματα σε μικρά και μεγάλα οστά. Μια ζωντανή μαριονέτα θα καταντούσε, που κανείς ωστόσο δε θα ήταν διατεθειμένος να παίξει μαζί της. Η λογική τον πρόσταζε να αγοράσει ένα καινούργιο κρεβάτι, σύγχρονο, χαμηλό, που δε θα έβαζε σε κίνδυνο τη σωματική του ακεραιότητα. Η ψυχή του όμως αρνούσαν. Ήταν το μοναδικό έπιπλο που κράτησε από το παλάτιο του. Ένα από τα ελάχιστα υπάρχοντά του που δεν είχε πουλήσει ή που δεν είχε αφήσει να του τα ληστέψουν εν γνώσει του. Ήταν το νυφιάτικο κρεβάτι τους, το κρεβάτι που είχε διαλέξει η αγαπημένη του Λουτσία. Στο κρεβάτι αυτό θαμπώθηκε για πρώτη φορά από το γυμνό της στήθος, εκεί πρωτοκοιμήθηκε η μονάκριβη κόρη του, η Ελιζαμπέτα, εκεί ο ίδιος μεταμορφωνόταν σε δράκο για να παίξει μαζί της. Το κρεβάτι αυτό σηματοδοτούσε το μοναδικό κομμάτι της ζωής του όπου είχε γνωρίσει περισσότερες χαρές παρά λύπες. Δεν ήθελε να το αποχωριστεί. Αδυνατούσε να το αποχωριστεί. Κι όσο εύκολα κι αν μπορούσε να διώχνει από πάνω του πράγματα υλικής και ιστορικής αξίας δίχως να νιώθει το παραμικρό τσίμπημα στην καρδιά, τούτο το κρεβάτι είχε αποφασίσει πως θα το κρατούσε μέχρι το τέλος της ζωής του. Σαν να είχε κάνει συμφωνία με τον θάνατο, ήταν πεπεισμένος πως επάνω του θα άφηνε την τελευταία του πνοή. Είχε σκεφτεί μάλιστα να βάλει όρο απαράβατο στην πενιχρή διαθήκη του προς την Ιρένε να μην το κρατήσει μετά το τέλος του, αλλά να το κάψει και να ρίξει τις στάχτες του στη λιμνοθάλασσα.

Ωστόσο το να κατέβει από εκεί πάνω κάθε πρωί ήταν φορτίο βαρύ, και σκεφτόταν την Ιρένε και σε ποιο ίδρυμα θα κατέληγε στην περίπτωση που ο ίδιος έμενε ανήμπορος ή πέθαινε.

Κι ορκιζόταν στη Μαρία των Αγγέλων πως την επόμενη κιόλας μέρα θα πήγαινε στον Τζουζέπε τον μαραγκό και θα παράγγελλε ένα άλλο κρεβάτι, χαμηλό και άνετο, μ' ένα στρώμα ανατομικό, που θα έδωχνε μακριά τους πόνους της αρθρίτιδας. Μα, κάθε βράδυ που η Ιρένε σκαρφάλωνε πάνω του και χοροπηδούσε, που ξάπλωνε δίπλα του για να της διαβάσει για πολλοστή φορά τις περιπέτειες του αγαπημένου της Γκιούλιβερ, ο σινιόρε Φραντσέσκο ξεχνούσε τον πρωινό του όρκο.

Τώρα όμως δεν ήταν βράδυ, ο πόνος κάπως είχε ηρεμήσει και το ξύλινο πόδι του βρισκόταν στη θέση του.

«Αύριο πρωί πρωί θα τηλεφωνήσω στον Τζουζέπε να έρθει να πάρει τα μέτρα για το καινούργιο κρεβάτι», μουρμούρισε καθώς προσπαθούσε να στερεώσει σφιχτά στον μηρό του το ψεύτικο πόδι με τα δερμάτινα λουριά. Βεβαιώθηκε πως ήταν όλα εντάξει, και, με όση ευλυγισία διέθετε, πάτησε πρώτα στο σκαμνί και στη συνέχεια στο πάτωμα. Τα είχε καταφέρει και σήμερα. Το τηλεφώνημα στον Τζουζέπε μπορούσε να περιμένει.

ΗΙρένε είχε απλώσει τα χαρτιά της πάνω στο γραφείο και τα κοιτούσε με περισυλλογή. Δεν μπορούσε ακόμα να αποφασίσει με ποιο σχέδιο θα ξεκινούσε. Στην αρχή είχε σκεφτεί να σχεδιάσει τη φιγούρα της Φιορινέτα. Της άρεσαν τα εντυπωσιακά της φορέματα, όμως, μόλις ακούμπησε το μολύβι στο λευκό χαρτί, φοβήθηκε πως τα περίπλοκα στολίδια στο φόρεμα θα τη δυσκόλευαν. Γύρισε αργά αργά τις σελίδες του βιβλίου που έδειχναν τους χαρακτήρες της κομέντια ντελ άρτε: η Κολομπίνα, ο Ντοτόρε, ο Αρλεκίνος, ο Μπριγκέλα, η Σίλβια. Κοντοστάθηκε στον Αρλεκίνο. Τον κοίταξε ξανά και ξανά. Δεν ήταν ο αγαπημένος της ήρωας, από κάπου όμως έπρεπε να ξεκινήσει. Κι εξάλλου της άρεσαν όλα αυτά τα πράσινα και κόκκινα τρίγωνα που κοσμούσαν το κοστούμι του. Εντάξει, ίσως να μην την ενθουσίαζαν, σίγουρα όμως ήταν πιο εύκολο να τα σχεδιάσει.

Άρπαξε το μολύβι της σε μια γροθιά και, μέσα στο λιγοστό φως, προσπάθησε να φτιάξει το κοστούμι του. Εάν την έβλεπε ο Πάμπλο, θα τη μάλωνε που έγγραφε μ' αυτό τον τρόπο. Θα της έπαιρνε τα τρία δάχτυλα και θα τα ακουμπούσε στη μύτη του

μολυβιού, θα της κρατούσε το χέρι και θα τραβούσε μαζί της τις γραμμές. Σίγουρα το σχέδιό τους θα ήταν υπέροχο. Γιατί όλα τα σχέδια που έφτιαχνε ο Πάμπλο ήταν υπέροχα. Ποτέ δεν κατασκεύαζε την ίδια μάσκα. Έκανε πρώτα το σχέδιο στο χαρτί, ύστερα το καλούπι, μετά έκοβε το δέρμα, έπειτα ζωγράφιζε τη μάσκα, κατόπιν κολλούσε τα μεταλλικά στολίδια και, τέλος, την έβαζε στη βιτρίνα του. Όμως, την προηγούμενη βδομάδα, ήταν τόσο απορροφημένοι και οι δυο ζωγραφίζοντας τις μπούκλες της Σίλβια που δεν άκουσαν τον σιτιόρε Φραντσέσκο να μπαίνει στο βιβλιοπωλείο. Όταν ο ηλικιωμένος είδε τον Πάμπλο να οδηγεί το χέρι της Ιρένε με το μολύβι και το λευκό χαρτί να γεμίζει με μαύρες γραμμές, δε χάρηκε καθόλου. Θύμωσε, αγρίεψε κι έδωξε τον Πάμπλο από το μαγαζί. Η Ιρένε είχε προλάβει ν' ακούσει την απειλή που του εκτόξευσε: πως θα τον σκότωνε εάν μετέδιδε στην εγγονή του την κατάρρα της τέχνης και των γραμμάτων.

Ο Πάμπλο έφυγε με σκυφτό το κεφάλι, μουρμουρίζοντας μέσα από τα δόντια του τη φράση «κακόμοιρο κορίτσι», κι η Ιρένε δεν είχε καταλάβει εάν εκείνη η φράση αφορούσε την ίδια ή το κορίτσι που δεν είχαν προλάβει να σχεδιάσουν.

Μόνη λοιπόν, χωρίς τη βοήθεια του Πάμπλο, χωρίς τις παραινέσεις του να κρατάει το μολύβι σωστά, η Ιρένε είχε φροντίσει να αραδιάσει πάνω στο γραφείο όλα τα χαρτιά, τα μολύβια, τις γομολάστιχες και τις ξυλομπογιές που θεωρούσε απαραίτητα για να ξεκινήσει να ζωγραφίζει. Η ίδια προτιμούσε τις νερομπογιές, όμως το νερό και η φωτιά απαγορεύονταν αυστηρά μέσα στο βιβλιοπωλείο.

«Είναι οι δυο άσπονδοι εχθροί των βιβλίων», της έλεγε ο παππούς της.

«Και η σκόνη;» ρωτούσε εκείνη.

«Τη σκόνη μπορούμε να την κερδίσουμε, όμως με το νερό και τη φωτιά κανείς δεν τα 'χει καταφέρει».

Μ' έναν εντελώς παράδοξο τρόπο, κρατώντας το μολύβι σφιχτά σαν από φόβο μην της ξεφύγει, η Ιρένε σχεδίαζε μικρά τρίγωνα σε περιέργους σχηματισμούς, ώστε αργότερα να τα περικλείσει με τη φιγούρα του Αρλεκίνου. Δούλευε εντελώς ανάποδα. Πρώτα φτιάχνει κανείς το σχήμα και μετά το γέμισμα, όμως η Ιρένε έκανε πρώτα το γέμισμα και μετά το σχήμα.

Απορροφημένη καθώς ήταν, δεν άκουσε τον ήχο από το καμπανάκι. Τη δυσκόλευαν τα τρίγωνα στα μανίκια και πίεξε το μολύβι ακόμα περισσότερο, σαν να πίστευε πως της έλειπε η δύναμη και γι' αυτό τα σχέδιά της δεν ήταν όπως τα ήθελε.

Τακ, τακ, τακ...

Ο ρυθμικός ήχος του μπαστουνιού που χτυπά στο ξύλινο πάτωμα. Το χαρακτηριστικό του βάδισμα, το ανύπαρκτο πόδι που σέρνεται ελαφρώς.

«Σνιόρε Φραντσέσκο!» φώναξε έκπληκτη η Ιρένε καθώς είδε τον παππού της να στέκεται ακριβώς από πάνω της και να την παρατηρεί καθώς ζωγράφιζε.

Δεν προλάβαινε να κρύψει τα σύνεργα της αταξίας της. Τον κοίταξε κατάματα. Δάγκωσε ασυναίσθητα τα χείλη της για να μην αφήσει ένα δάκρυ να κυλήσει από τα μάτια της. Δεν έπρεπε να δείξει πως φοβόταν. Ούτε πως ήταν θυμωμένη. Τον κοιτούσε, ήθελε να του μιλήσει αλλά δεν ήξερε τι να του πει. Την κοιτούσε κι εκείνος. Το πρόσωπό του ήταν αγέλαστο, τα μάτια του μισόκλειστα από την ένταση, κι έτσι όπως στεκόταν όρθιος μπροστά της, φάνταζε πελώριος. Παρέμενε σιωπηλός και δεν έλεγε κουβέντα. Την κοιτούσε στα μάτια και δεν αποφάσιζε να

ανοίξει το στόμα του. Αχ! Ας έλεγε μια κουβέντα. Ας τη μάλωνα, ας χτυπούσε με δύναμη το χέρι του πάνω στο γραφείο, ας έσκιζε τα χαρτιά της, ας έσπαζε το μολύβι της, αρκεί να της έλεγε μια κουβέντα. Να μην την κοιτάζει μ' αυτό το ύφος. Η Ιρένε φοβόταν πως η παραμικρή της κίνηση μπορούσε να φέρει την καταστροφή. Καθόταν ακίνητη, μ' εκείνα τα μεγάλα της μάτια να τον κοιτάζουν καταπρόσωπο, συνεχίζοντας να κρατάει σφιχτά το μολύβι στη χούφτα της.

«Μάζεψέ τα», έσπασε εκείνος τη σιωπή με σιγανή φωνή που μαρτυρούσε την αποφασιστικότητα του.

Η Ιρένε δεν έκανε καμία κίνηση. Είχε απομείνει ασάλευτη να τον κοιτάζει.

«Μάζεψέ τα», επανέλαβε. «Το ξέρεις πως δε μου αρέσει να ασχολείσαι με πράγματα που φουσκώνουν το μυαλό με αέρα και το γεμίζουν με ξέφρενες ιδέες και ψεύτικες υποσχέσεις».

Η Ιρένε έσκυψε το κεφάλι κι άρχισε να μαζεύει τις ξυλομπογιές.

«Το ξέρεις πως οι ζωγραφιές και τα βιβλία...»

«...είναι εχθροί της ζωής», συνέχισε η Ιρένε. «Σκοτώνουν τον έρωτα, σκοτώνουν τη φιλία, σκοτώνουν τον άνθρωπο», πρόσθεσε σαν καλή μαθήτριά που είχε επανλάβει το ίδιο μάθημα πολλές φορές στο παρελθόν.

Το γραφείο πλέον ήταν καθαρό. Ξυλομπογιές, μολύβια και γομολάστιχες στο βερνικωμένο κουτί, το βιβλίο στο ράφι του, χαρτιά μέσα στο συρτάρι, το μισοτελειωμένο σχέδιο του Αρλεκίνου τσαλακωμένο, έτοιμο για πέταμα.

Ο σινιόρε Φραντσέσκο χαμογέλασε ευχαριστημένος. Γύρισε την πλάτη του και κατευθύνθηκε προς τον πάγκο όπου βρισκόταν τα βιβλία που είχε φέρει το χάραμα ο Άντζελο.

«Εγώ κάποτε θα φύγω, Ιρένε, κι εσύ θα πρέπει να είσαι έτοιμη να πολεμήσεις με τους Λαιστρυγόνες τούτης της ζωής», συνέχισε το κήρυγμά του καθώς χάζευε τα νεοφερμένα βιβλία. «Οι ζωγραφιές, τα τραγούδια, οι χοροί και τα βιβλία είναι προάγγελοι της καταστροφής. Όποιος ασχολείται μαζί τους τον περιμένει ο θάνατος. Μην το ξεχάσεις ποτέ αυτό».

Η Ιρένε δεν απάντησε.

«Έλα, γλυκιά μου», μαλάκωσε τη φωνή του, «έχει περάσει η ώρα κι έχουμε δουλειά να κάνουμε. Έλα να τυλίξουμε τα καινούργια βιβλία».

Η Ιρένε σηκώθηκε. Το δεξί της χέρι πέταξε στον κάδο ένα τσαλακωμένο χαρτί. Λευκό. Αμόλυντο. Δίχως ίχνος μουντζούρας επάνω του. Το αριστερό της χέρι έκρυψε ένα τσαλακωμένο χαρτί στην τσέπη της. Ένα χαρτί γεμάτο τρίγωνα. Έναν Αρλεκίνο που δεν είχε προλάβει ακόμα να σχηματιστεί.

«Λυπάμαι... Τα βιβλία με άρωμα ευτυχίας είναι σπάνια. Ο σινιόρε Φραντσέσκο λέει πως είναι τόσο σπάνια που πρέπει να πληρώσεις μια περιουσία για να τα αγοράσεις. Εγώ, πάλι, λέω πως, για να σου αποκαλυφθεί ένα βιβλίο ευτυχίας, πρέπει πρώτα να έχεις περάσει από όλα τα αρώματα. Να διαβάσεις πολλά... αλλιώς πώς θα καταλάβεις πως αυτό που κρατάς είναι ευτυχία;»

Βενετία. Ένα βιβλιοπωλείο διαφορετικό από τα συνηθισμένα. Ένα βιβλιοπωλείο όπου επιλέγεις βιβλία με βάση το άρωμα που αναδίνουν και με τη βοήθεια της μικρής Ιρένε, που δεν ξέρει να διαβάζει. Ένας κόσμος σαγηνευτικός, από αμέτρητες εκδόσεις, σπάνιες και νέες, που τις παραδίδει τα μεσάνυχτα ένας μαυροφορεμένος άντρας με τη γόνδολά του.

Ο Ρωμανός, ο Έλληνας με το αιρετικό αίμα, κυνηγάει με πάθος παλιά χειρόγραφα και περγαμηνές, ενώ παρασύρει σ' έναν καταστροφικό έρωτα την όμορφη Ελιζαμπέτα. Πίσω από τις μισάνοιχτες γρίλιες ενός διάσημου πορνείου, η Σινιόρα κινεί αόρατα νήματα και επεμβαίνει στις ζωές των ανθρώπων.

Όταν η παλίρροια πλησιάζει και το νερό στη λιμνοθάλασσα φουσκώνει, η πόλη δακρύζει για να ξεπλύνει μια μεγάλη αμαρτία που βαραίνει στις πλάτες ενόχων και αθώων.

Ένα μυθιστόρημα-εξερεύνηση στον μυστηριώδη κόσμο των ανθρώπων σχέσεων με φόντο την ατμοσφαιρική και ερωτική Βενετία.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psychogios.gr

ISBN: 978-618-01-2301-2

9 786180 123012

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗ: 19991

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η